

Documentnaam : CO₂-rapportage 2023
Grondslag : CO₂-Prestatieladder 3.1
Aanspreekpunt : Kwaliteitsmanager
Eindverantwoordelijk : Directeur Bedrijfsvoering & HR

Publicatiedatum : 23-1-2024
Domein : Kwaliteit
Versie : 1.0
Classificatie : Openbaar

Friesland Lease
Friesland Huur
Leasefiets

CO₂ rapportage 2023

Documentnaam	: CO ₂ -rapportage 2023	Publicatiedatum	: 23-1-2024
Grondslag	: CO ₂ -Prestatieladder 3.1	Domein	: Kwaliteit
Aanspreekpunt	: Kwaliteitsmanager	Versie	: 1.0
Eindverantwoordelijk	: Directeur Bedrijfsvoering & HR	Classificatie	: Openbaar

Inhoud

1	Inleiding	3
1.1	Over dit rapport	3
1.2	Betrokkenen	3
1.3	Over het bedrijf.....	3
1.4	MVO-beleid	4
2	Toepassingsgebied	5
2.1	CO ₂ -emissies	5
2.2	Periode	6
2.3	Projecten met gunningsvoordeel	6
3	CO ₂ -reductiebeleid	7
3.1	Kwantitatieve doelstellingen.....	7
3.2	Aanpassingen doelstellingen	7
3.3	Bepaling 'Koploper', 'Middenmoter' of 'Achterblijver'	8
3.4	CO ₂ -reductieplan (energiemanagement actieplan).....	8
4	Energiebeoordeling	9
4.1	Gebouwen	9
4.2	Bedrijfsprocessen.....	9
4.3	Mobiliteit	9
5	CO ₂ -footprint.....	11
5.1	Bepalingswijze	11
5.2	CO ₂ -emissies	12
5.3	Analyse van de CO ₂ -footprint.....	13
5.3.1	Totale emissies	13
5.3.2	Emissies zakelijk verkeer.....	14
5.4	Benchmark	14
6	CO ₂ -communicatieplan & Participatie	15
7	Monitoring en actualisatie.....	16
8	Bijlagen:.....	17

Documentnaam	: CO ₂ -rapportage 2023	Publicatiedatum	: 23-1-2024
Grondslag	: CO ₂ -Prestatieladder 3.1	Domein	: Kwaliteit
Aanspreekpunt	: Kwaliteitsmanager	Versie	: 1.0
Eindverantwoordelijk	: Directeur Bedrijfsvoering & HR	Classificatie	: Openbaar

1 Inleiding

1.1 Over dit rapport

In 2019 behaalde Friesland Lease het CO₂-bewust certificaat op niveau 3. Sindsdien is een jaarlijkse ladderbeoordeling uitgevoerd, waarmee het certificaat is verlengd. Onderstaande rapportage betreft een herbeoordeling, waarmee we opnieuw laten zien dat Friesland Lease voldoet aan de eisen van de CO₂-Prestatieladder.

Deze rapportage beschrijft de CO₂-footprint van Friesland Lease, evenals onze doelstellingen en maatregelen voor het beperken van onze emissies. Het rapport is opgesteld in overeenstemming met ISO 14064-1:2018.

1.2 Betrokkenen

Bij het opstellen van deze rapportage zijn de volgende personen betrokken geweest:

De heer C. van der Leest – directeur bedrijfsvoering & HRM
De heer Sipke Fellingner – kwaliteitsmanager en CO₂-manager

1.3 Over het bedrijf

Friesland Lease is een regionaal opererende leasemaatschappij die vanuit Drachten duurzame mobiliteitsoplossingen levert voor ondernemers, bedrijven, (semi-) overheidsorganisaties en particulieren. Met de voordelen van sterke aandeelhouders Van den Brug Participaties (48,89%) en Athlon Car Lease Nederland (51,11%), combineren we het beste van twee werelden; Het DNA van een familiebedrijf: ondernemend, slagvaardig, oprechte aandacht voor de klant en regionaal betrokken, gecombineerd met de schaalvoordelen en professionaliteit van een top-3 speler in de Nederlandse leasemarkt.

Vanuit een duidelijke droom en ambitie realiseren we al jarenlang een groei die groter is dan de autoleasemarkt in Nederland en lopen we voorop in duurzame ontwikkelingen. Daarmee zijn we al jarenlang koploper in de fietsleasemarkt in Nederland, zodat we onze klanten echt een duurzame totaaloplossing bieden en onze klanten ons kiezen om wat we zijn! Hierdoor ontstaan langdurige en duurzame klantrelaties.

De droom van Friesland Lease:

Wij geloven dat mobiliteit schoner, leuker en vitaler kan. Dit houdt ons in beweging. We kijken continue vooruit en denken verder.

De ambitie van Friesland Lease:

Friesland Lease is dé Noord-Nederlandse vooroploper in het ontdekken en praktisch toepassen van vernieuwende mobiliteitsoplossingen. Voor onze klanten zijn wij hierin een onmisbare, proactieve partner en voor de wereld om ons heen een kleurrijk en inspirerend voorbeeld van hoe het duurzaam anders kan, 'Mobiliteit kan schoner, leuker en vitaler!'

Momenteel werken er bij Friesland Lease 81 (fte) medewerkers. Ons bedrijf is daarmee een 'kleine organisatie' conform de omschrijving in paragraaf 4.2 van het handboek CO₂-Prestatieladder 3.1.

Documentnaam	: CO ₂ -rapportage 2023	Publicatiedatum	: 23-1-2024
Grondslag	: CO ₂ -Prestatieladder 3.1	Domein	: Kwaliteit
Aanspreekpunt	: Kwaliteitsmanager	Versie	: 1.0
Eindverantwoordelijk	: Directeur Bedrijfsvoering & HR	Classificatie	: Openbaar

1.4 MVO-beleid

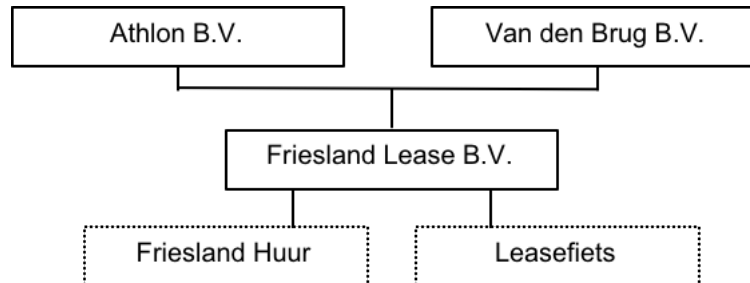
Friesland Lease werkt op een maatschappelijk verantwoorde manier, in samenwerking met haar klanten en stakeholders, met als doel een duurzaam en economisch gezonde onderneming te zijn met een goed toekomstperspectief. De organisatie beseft dat het vinden van een balans tussen een economisch gezonde bedrijfsvoering en het ondernemen met het oog voor het milieu, toekomstige generaties en ethische en sociale aspecten een positief effect heeft op alle betrokken partijen.

Om duurzaamheid en MVO zoveel mogelijk te integreren in het beleid en de dagelijkse bedrijfsvoering heeft Friesland Lease heeft zich sinds 2017 gecommitteerd aan de MVO-prestatieladder. Met behulp van de MVO-prestatieladder wil Friesland Lease objectief haar bedrijfsvoering inzichtelijk maken. Om vervolgens de bedrijfsvoering stap voor stap verduurzamen in overeenstemming met de pijlers People, Planet en Profit. De hoofdpunten van ons beleid zijn verwoord in een beleidsverklaring, de meest recente versie is altijd terug te vinden op onze website onder de kop 'Kwaliteitszorg' op onze website.

CO₂-reductie is een belangrijke doelstelling in ons MVO-beleid. Daarom committeren wij ons ook aan de CO₂-Prestatieladder. Hierin zijn al veel resultaten bereikt, waarbij wij vooral trots zijn op de forse reductie van de CO₂-uitstoot in scope 1 en 2 (zie ook hoofdstuk 5, CO₂-footprint). Daarnaast streven we naar een klimaatneutrale bedrijfsvoering. Ook daarover gaat deze rapportage.

2 Toepassingsgebied

In onderstaande figuur is het organisatieschema weergegeven van Friesland Lease.

Figuur 1: Organisatieschema

Friesland Lease B.V. heeft twee aandeelhouders: Athlon en Van den Brug. Deze afbakening is gemaakt conform de Greenhouse Gas Protocol methode. Onder de grootste aanbieders van Friesland Lease, de zogenaamde A-aanbieders, bevinden zich geen C-aanbieders (concernaanbieders).

De organisatorische grens voor deze CO₂-Prestatieladder beoordeling omvat alleen Friesland Lease B.V. Daaronder vallen ook de activiteiten van Friesland Huur (autoverhuur) en Leasefiets (leasefietsen).

Friesland Lease, Friesland Huur en Leasefiets:

Het voorzien in leasing, wagenparkbeheer- en verhuuractiviteiten van personenauto's, lichte bedrijfswagens en fietsen.

"It foarsjen yn leasing, weinparkbehear- en ferhieraktiviteiten fan persoaneauto's, licht bedriuwswienen en fietsen."

Locatie

- De Lange West 96, 9201 CH, Drachten (kantoor)

2.1 CO₂-emissies

De CO₂-footprint in deze rapportage heeft betrekking op scope 1 en 2 zoals gedefinieerd in de CO₂-Prestatieladder van SKAO¹. Deze scopes zijn voldoende voor certificering op niveau 3.

Scope 1 of directe emissies zijn emissies door de eigen organisatie. In ons geval gaat het om CO₂-uitstoot als gevolg van:

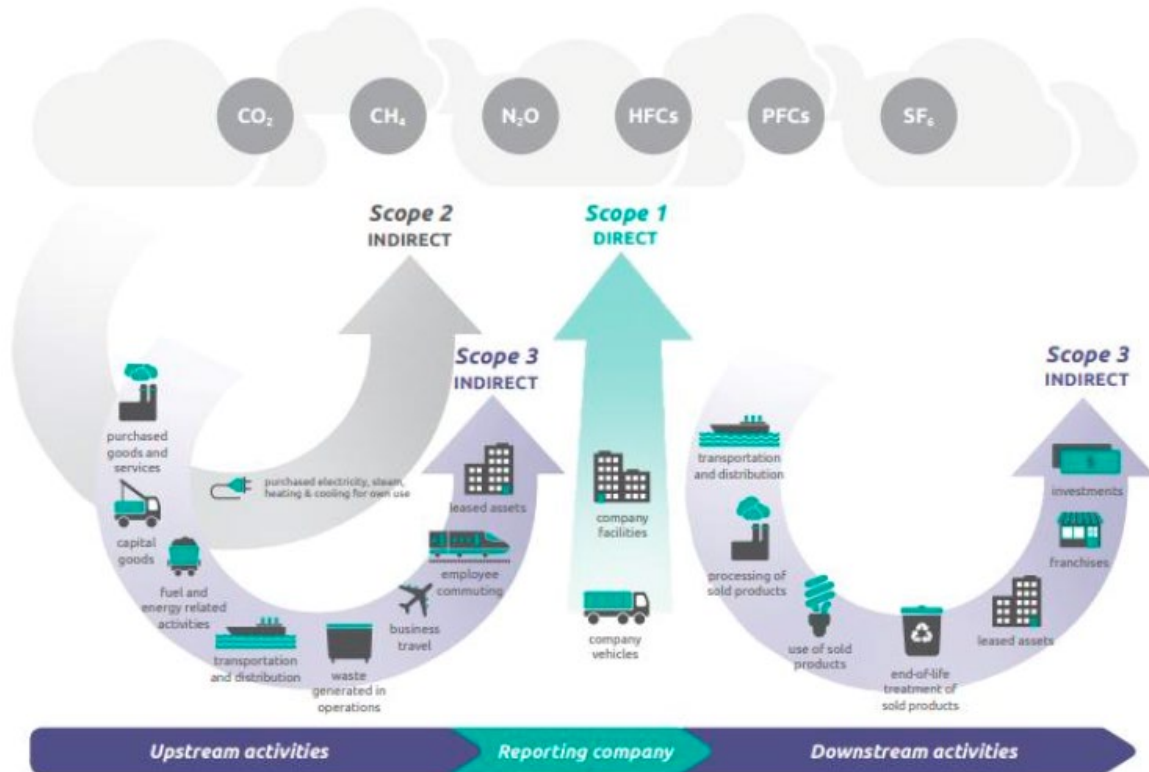
1. Aardgasverbruik voor verwarming en warm water
2. Brandstofverbruik van ons zakelijk verkeer

Scope 2 of indirecte emissies zijn emissies die ontstaan door de opwekking van elektriciteit die de organisatie gebruikt, zoals emissies door centrales die deze elektriciteit leveren. SKAO rekent ook 'Business Travel' (zakelijk verkeer met privéauto's en vliegtuigen) tot scope 2.

¹ Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1, Stichting SKAO, 22 juni 2020

In ons geval gaat het om de CO₂-uitstoot die ontstaat bij de opwekking van de elektriciteit voor

1. Elektriciteitsverbruik van de gebouwen
2. Elektriciteitsverbruik van de elektrische (en hybride) auto's

Figuur 2: Scope diagram

2.2 Periode

Dit rapport beschrijft de ontwikkelingen in de CO₂-emissies sinds het referentiejaar 2017 tot en met 2023.

2.3 Projecten met gunningsvoordeel

Er zijn geen projecten verkregen met gunningsvoordeel. Dit rapport heeft dan ook alleen betrekking op de bedrijfsvoering en niet op afzonderlijke projecten (klantenportefeuilles). Wel zijn wij zeer actief om de CO₂-emissies bij onze klanten terug te brengen (zie ook hoofdstuk 6, Participatie).

3 CO₂-reductiebeleid

3.1 Kwantitatieve doelstellingen

In de initiële CO₂-rapportage uit 2019 heeft de directie de volgende kwantitatieve doelstellingen (*cursief gedrukt*) geformuleerd voor 2022:

Mobiliteit:

- *We gebruiken alleen nog 100% elektrische auto's voor ons eigen zakelijk verkeer.*

Gebouw:

- *We gebruiken geen aardgas meer, door het overschakelen op een all-electric systeem*
- *We blijven 100% groene stroom inkopen uit Nederlandse wind²*

Alle voertuigen uit de eigen vloot zijn inmiddels 100% elektrisch. We kopen nog steeds 100% groene stroom in. Deze stroom kan naast windstroom inmiddels ook zonnestroom zijn. Friesland Lease is nog niet overgegaan naar full electric verwarmen, omdat hiervoor op onze bedrijfslocatie geen aansluitwaarde beschikbaar is.

De CO₂-uitstoot is door alle genomen maatregelen gedaald naar 64,2 ton in 2022. Dit is vergelijkbaar met de gemiddelde CO₂-uitstoot van ruim drie huishoudens.

3.2 Aanpassingen doelstellingen

In 2023 heeft de directie de volgende vernieuwde kwantitatieve doelstellingen geformuleerd tot 2030:

Scope 3:

- *100% reductie van CO₂-uitstoot van de rijdende vloot in 2030.*
- *Reductie CO₂-uitstoot als gevolg van woon-werkverkeer door aanbieden van een zakelijke leasefietsregeling.*
- *Inzicht verkrijgen in CO₂-uitstoot woon-werkverkeer van medewerkers 2024 (WPM)*
- *Initiatieven van ons Projectteam Alternatief Regionaal & Binnenstedelijk Vervoer aanbieden als mobiliteitsoplossingen.*
- *Uitwerken van de samenwerking met Alva Charging Services en het concept Slim Laden aanbieden aan onze klanten.*
- *Jaarlijks energiewerkshops (of equivalent) aanbieden aan onze medewerkers.*

Scope 1 en 2:

- *100% CO₂-neutraal scope 1 en 2 in 2026.*
- *100% reductie aandeel grijze stroom laadsessies eigen zakenauto's (compensatie).*

Participaties:

- *Doorontwikkelen van de deelautopropostie met Freonen fan fossylfrij fryslân.*

Er zijn plannen om eind 2024 of begin 2025 naar een nieuwe locatie te verhuizen waar we volledig gasloos zullen zijn. Uiteraard zullen wij Nederlandse groene stroom blijven gebruiken. Hierdoor zal het CO₂-uitstoot aandeel van het verwarmen volledig komen te vervallen.

Documentnaam	: CO ₂ -rapportage 2023	Publicatiedatum	: 23-1-2024
Grondslag	: CO ₂ -Prestatieladder 3.1	Domein	: Kwaliteit
Aanspreekpunt	: Kwaliteitsmanager	Versie	: 1.0
Eindverantwoordelijk	: Directeur Bedrijfsvoering & HR	Classificatie	: Openbaar

We hebben in 2023 een zakelijke leasefietsregeling opgestart voor al onze medewerkers om woon-werkverkeer op de fiets te stimuleren. Hierbij zullen we medewerkers die dichterbij wonen extra belonen als ze hiervoor kiezen.

Daarnaast hebben we eigen doelstellingen opgesteld voor het reduceren van de CO₂-uitstoot van onze complete rijdende vloot (scope 3). We richten ons hiermee op het beïnvloeden van de keten. Dat doen we ook omdat de mogelijkheden tot verdere CO₂-reductie binnen scope 1 en 2 zeer beperkt zijn.

3.3 Bepaling ‘Koploper’, ‘Middenmoter’ of ‘Achterblijver’

Bij Friesland Lease staan duurzaamheid en maatschappelijk ondernemen al vele jaren hoog in het vaandel. Friesland Lease heeft het Leasefiets-concept op de markt gebracht en we waren een van de eerste leasemaatschappijen waar je elektrische voertuigen kon leasen. Op 31 januari 2023 bestaat bijna 25% van onze rijdende vloot uit volledig elektrische voertuigen.

Sinds 2016 al houden wij onze scope 1 en 2 uitstoot bij en zijn we actief bezig om deze te verminderen. Alle maatregelen met een grote of middelgrote impact zijn reeds uitgevoerd. Ook hebben we meerdere aanvullende maatregelen getroffen. Hierdoor is onze uitstoot in 2022 al verlaagd naar 64,2 ton, wat niet meer is dan het equivalent van ruim drie gemiddelde huishoudens.

Op het moment van publicatie van dit document is er geen andere leasemaatschappij die zich heeft gecommitteerd aan een trede op de CO₂-Prestatieladder, waardoor onszelf vergelijken met sectorgenoten niet mogelijk is. Wat we wel weten is dat ons reductiebeleid inmiddels voor een significante verlaging van onze CO₂-uitstoot heeft gezorgd. Die is inmiddels zo ver gedaald dat inspanningen om de eigen uitstoot te verlagen zeer geringe invloed heeft in absolute getallen. Onze doelstellingen tot 2030 zijn daarom voornamelijk gericht op reductie in scope 3.

Op basis van de certificering op niveau 3.1 van de prestatieladder en de grote scope 1 en 2 reductie is Friesland Lease een koploper op het gebied van CO₂-reductie.

3.4 CO₂-reductieplan (energiemanagement actieplan)

In de initiële rapportage van 2019 zijn er acties geformuleerd. Daarvan zijn de meeste inmiddels uitgevoerd en andere zijn niet meer aan de orde, o.a. vanwege de geplande verhuizing. Voor de doelstellingen naar 2030 zijn er nieuwe actiedoelstellingen geformuleerd.

Maatregelenlijst SKAO

We hebben de maatregelenlijst 2023 van SKAO ingevuld. Zie de beknopte rapportage in bijlage 5. Daaruit resulteren geen nieuwe acties voor ons actieplan.

4 Energiebeoordeling

Wij hebben een interne energiebeoordeling opgesteld, met de richtlijnen uit ISO 50001 paragraaf 4.4.3. als leidraad. Hieronder volgt een korte beschrijving van de belangrijkste energiestromen in onze gebouwen, bedrijfsprocessen en mobiliteit. Alle energiestromen worden bijgehouden met de Milieubarometer van de Stichting Stimular.

4.1 Gebouwen

Onder de scope vallen twee gebouwen:

1. Het kantoorgebouw van Friesland Lease.
 2. Het naastliggende gebouw van Friesland Huur, waarin Friesland Lease ook opereert. Behalve kantoor en vergaderruimte is hier ook een kleine showroom voor auto's aanwezig en een poetsruimte. Er is geen werkplaats.
- Beide panden zijn gebouwd in 2002. De isolatie is goed. Verwarming gebeurt met een cv-installatie en radiatoren. De verlichting is geheel in led uitgevoerd.
 - Het dak is in 2019 volgelegd met zonnepanelen. Alle opbrengst hiervan komt ten gunste van De Lange West 98 en niet van Friesland Lease. Daarom wordt deze verder buiten beschouwing gelaten.
 - Op het terrein staat een solar tracker ('zonnebloem') die voor Friesland Lease stroom opwekt. De opbrengst wordt niet gemeten en is geschat.
 - De elektriciteit die Friesland Lease verbruikt, wordt ingekocht door verhuurder Van den Brug B.V. Dit betreft 100% groene stroom van Nederlandse oorsprong en niet-gecompenseerd aardgas. De kosten worden omgeslagen op basis van het aantal vierkante meters, aangezien er niet voor alle verbruikstypen een tussenmeter is voor Friesland Lease. Het verbruik in de tabel hieronder is op basis van het afgerekende verbruik.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aardgas (m ³)	12.964	13.937	13.228	10.591	9.225	10.372	10.698
Elektriciteit (NLzonnestroom) (kWh)	107.153	116.636	139.556	137.680	145.774	166.261	164.109
Elektriciteitsopwekking (kWh)	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500	3.500

- Het aardgasverbruik schommelt licht, afhankelijk van de weersomstandigheden. In 2021 is een kleine dip te zien, vanwege de coronasituatie.
- Het elektriciteitsverbruik stijgt als gevolg van de groei van het elektrische wagenpark.

4.2 Bedrijfsprocessen

De bedrijfsprocessen betreffen hoofdzakelijk kantoorwerkzaamheden, waarbij elektrische kantoorapparatuur wordt gebruikt. Verder ontvangen we klanten en worden er auto's gepoetst en gereed gemaakt voor klanten. Dit verbruik is opgenomen in het totale verbruik in de tabel in paragraaf 4.1.

4.3 Mobiliteit

Het zakelijk verkeer gebeurt alleen met personenauto's die aan medewerkers worden geleased. In 2020 zijn de laatste brandstofauto's vervangen door 100% elektrische auto's. Deze worden zowel op de zaak geladen (op groene stroom), als onderweg bij reguliere laadpunten en snelladers.

Documentnaam	: CO ₂ -rapportage 2023	Publicatiedatum	: 23-1-2024
Grondslag	: CO ₂ -Prestatieladder 3.1	Domein	: Kwaliteit
Aanspreekpunt	: Kwaliteitsmanager	Versie	: 1.0
Eindverantwoordelijk	: Directeur Bedrijfsvoering & HR	Classificatie	: Openbaar

Privéauto's van medewerkers worden niet gebruikt voor zakelijk verkeer en wij maken ook geen gebruik van openbaar vervoer. Wel bieden wij alle medewerkers een zakelijke leasefietsregeling aan voor het woon-werkverkeer. Goederenvervoer is niet aan de orde.

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personenauto's diesel (liter)	11.661	10.151	5.536	429	1.198	94	0
Personenauto's benzine (liter)*	9.534	13.878	11.006	595	2.573	382	250
Personenauto's groengas (kg)	3.483	3.939	2.419	0	0	0	0
Personenauto's elektrisch (kWh)**	17.501	34.118	65.650	69.540	89.853	146.079	113946
Personenauto's waterstof (kg)***	0	0	0	0	0	241	265

- * Het resterende benzine- en dieselverbruik is alleen afkomstig van niet-elektrisch vervangend vervoer als een zakenauto wordt gerepareerd of onderhouden.
- ** Sinds 2022 hebben we een waterstofauto in de zakelijke vloot. Omdat we niet weten hoe de waterstof geproduceerd is, rapporteren we dit als grijs.
- *** Het elektriciteitsverbruik is sinds 2020 gestegen door de overgang naar 100% elektrische voertuigen en door de stijging in reisbewegingen na corona.

5 CO₂-footprint

5.1 Bepalingswijze

De CO₂-footprint is bepaald in overeenstemming met de eisen uit ISO 14064-1:2018 (zie bijlage 1). **Hiervan heeft geen externe verificatie plaatsgevonden.** De invoergegevens zijn als volgt bepaald:

- Elektriciteit en aardgas
Verhuurder Van den Brug B.V. koopt voor ons 100% groene stroom van Nederlandse oorsprong en niet-gecompenseerd aardgas in. De kosten worden omgeslagen op basis van het aantal vierkante meters, aangezien er niet voor alle verbruikstypen een tussenmeter is voor Friesland Lease. We hanteren daarom het afgerekende verbruik.
- Zakelijk verkeer
Verbruik per voertuig is afgeleid uit de brandstofregistratie. CO₂-emissies zijn berekend op basis van de jaartotalen per brandstofsoort die zijn ingevoerd in de Milieubarometer.

In bijlage 2 is de geactualiseerde emissie-inventaris opgenomen van de verschillende energieverbruikers, opgesteld conform ISO 14064-1:2018. De in de Milieubarometer ingevulde gegevens zijn afgeleid van deze inventaris.

Eerdere inventarisaties van stroomverbruik in het pand tonen aan dat het verbruik waarschijnlijk aanzienlijk lager is dan wat wordt doorberekend. Om ons niet rijk te rekenen hanteren we toch het doorberekende verbruik. Aangezien het 100% groene stroom betreft, beïnvloedt dit de CO₂-footprint niet. Het stroomverbruik in het pand is al maximaal gereduceerd en relatief klein ten opzichte van dat van de auto's. Omdat we eind 2024 waarschijnlijk verhuizen naar een nieuw pand, is de gedetailleerde inventarisatie voor de afgelopen jaren gehandhaafd.

De berekening van de emissies is uitgevoerd met de Milieubarometer, op basis van de meest actuele emissiefactoren van www.CO2emissiefactoren.nl. Deze komen overeen met de eisen van de CO₂-Prestatieladder. Helaas zijn providers van externe laadpalen nog weinig transparant over het al dan niet gebruiken van Nederlandse groene stroom. Daarom compenseren wij zelf de laadsessies thuis en onderweg door het aankopen van Nederlandse GVO's.

De bewijsdocumenten die ten grondslag liggen aan de ingevoerde gegevens zijn vastgelegd in een afzonderlijk dossier.

5.2 CO₂-emissies

In de onderstaande tabel zijn de CO₂-emissies van Friesland Lease BV opgenomen voor scope 1 en 2 plus businessreizen, voor 2023. De footprints van de voorgaande jaren zijn te vinden in de Milieubarometer.

	Thema			CO ₂ -parameter		CO ₂ -equivalent	
CO₂ Scope 1							
Aardgas voor verwarming	Brandstof & warmte	10.698	m ³	2,08	kg CO ₂ / m ³	22,2	ton CO ₂
Personenwagen (in liters) benzine	Zakelijk verkeer	250	liter	2,82	kg CO ₂ / liter	0,705	ton CO ₂
				<i>Subtotaal</i>		22,9	ton CO ₂
CO₂ Scope 2 en Business travel							
Zelf opgewekte zonnestroom (PV)	Elektriciteit	3.500	kWh	0	kg CO ₂ / kWh	0	ton CO ₂
Ingekochte elektriciteit	Elektriciteit	164.109	kWh	0,456	kg CO ₂ / kWh	74,8	ton CO ₂
Waarvan voor opladen voertuigen (groen conform CO ₂ -PL)	Elektriciteit	27.744	kWh	0	kg CO ₂ / kWh	0	ton CO ₂
Waarvan groene stroom uit zonne-energie	Elektriciteit	164.109	kWh	-0,456	kg CO ₂ / kWh	-74,8	ton CO ₂
Elektrische auto's (laden op de zaak)	Zakelijk verkeer	27.744	kWh	0,456	kg CO ₂ / kWh	12,7	ton CO ₂
...waarvan op groene stroom (conform CO ₂ -PL)	Zakelijk verkeer	27.744	kWh	-0,456	kg CO ₂ / kWh	-12,7	ton CO ₂
Thuis opladen voertuigen ((grijze stroom)	Zakelijk verkeer	43.101	kWh	0,456	kg CO ₂ / kWh	19,7	ton CO ₂
Elektrische auto's laadpas (grijze stroom)	Zakelijk verkeer	43.101	kWh	0,456	kg CO ₂ / kWh	19,7	ton CO ₂
Personenwagen waterstof (grijs)	Zakelijk verkeer	265	kg	12,5	kg CO ₂ / kg	3,32	ton CO ₂
				<i>Subtotaal</i>		42,6	ton CO ₂
CO₂ Scope 3 verborgen							
Ingekochte GvO's groene stroom	CO ₂ -compensatie	86.202	kWh	-0,456	kg CO ₂ / kWh	-39,3	ton CO ₂
				CO₂-uitstoot		26,3	ton CO₂

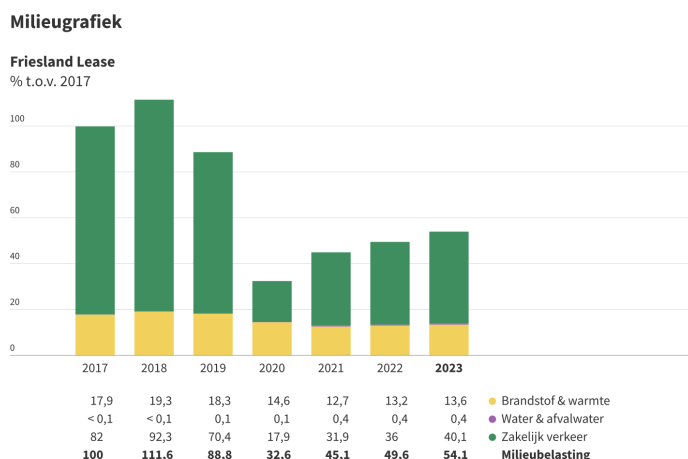
Figuur 3: CO₂-emissies 2023 (scope 1 en 2 plus businessreizen)

5.3 Analyse van de CO₂-footprint

5.3.1 Totale emissies

In figuur 4 is de ontwikkeling van de milieubelasting te zien met als basisjaar 2017. De uitstoot van het gasverbruik is ruwweg gelijk gebleven. Vooral de uitstoot van het zakelijk verkeer heeft ervoor gezorgd dat we nog maar 54% van de belasting hebben als in 2017.

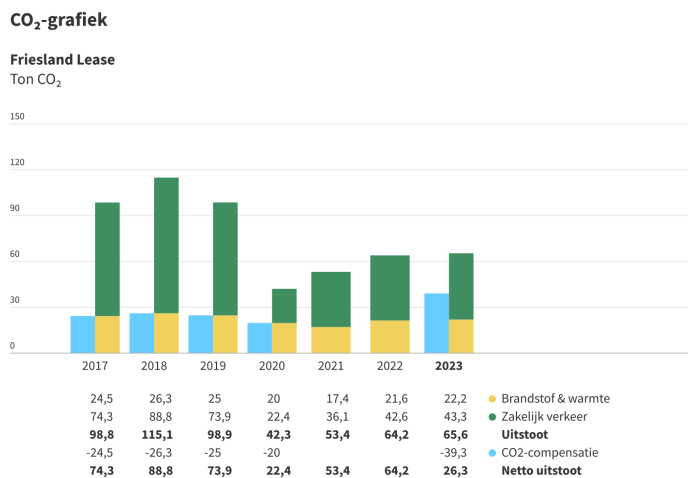
De emissies door het zakelijk verkeer zijn sterk gereduceerd, door de overstap op elektrische auto's. Wel zien we dat er door de groei en de stijging van de gereden kilometers dat het aandeel van het zakelijk vervoer langzaam stijgt.

Figuur 4: Scope 1 en 2 emissies in verhouding tot basisjaar 2017

Bron: Milieubarometer Friesland Lease – 14 februari 2024

Hieronder is in figuur 5 het verloop te zien van de CO₂-uitstoot sinds 2017 inclusief compensatie. In 2021 is ervoor gekozen om af te stappen van CO₂-gecompenseerd aardgas, daarom hebben deze jaren geen compensatie. Omdat we een stijging zien in de zakelijke kilometers hebben we er voor 2023 en de komende jaren ervoor gekozen om dit deel te compenseren door middel van Nederlandse GVO's.

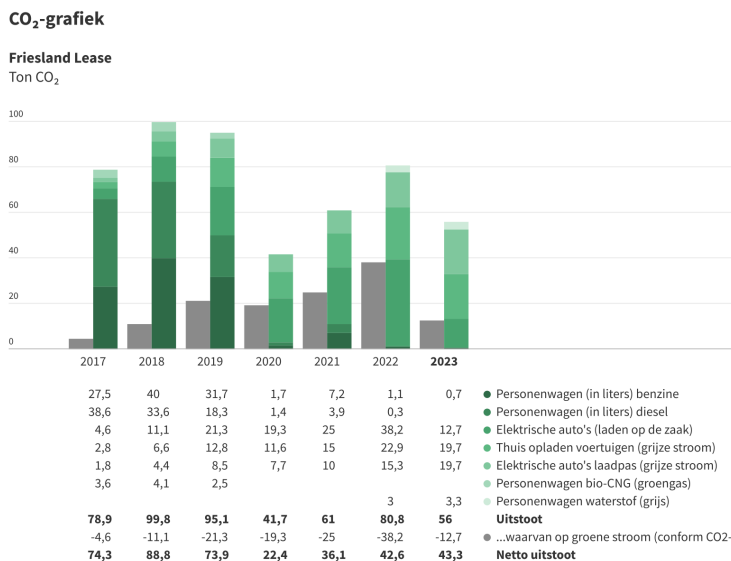

Figuur 5: totale CO₂-uitstoot per jaar met compensatie sinds 2017

Bron: Milieubarometer Friesland Lease – 14 februari 2024

5.3.2 Emissies zakelijk verkeer

Onderstaande grafiek laat de ontwikkeling van de emissies als gevolg van ons zakelijk verkeer zien. In vergelijking met figuur 5 is de uitstoot hoger, dit komt omdat er geen compensatie is opgenomen in dit figuur. Voorgaande jaren hebben wij een schatting gemaakt in de laadmix tussen op de zaak laden, thuis laden en onderweg. Dit jaar hebben we de laadsessies op de zaak kunnen scheiden, er is te zien dat de laadsessies op de zaak mogelijk te hoog geschat zijn in het verleden.

Figuur 6: Emissies zakelijk verkeer
Bron: Milieubarometer Friesland Lease – 14 februari 2024

5.4 Benchmark

Onderstaande tabel geeft enkele kengetallen van het energieverbruik van Friesland Lease ten opzichte van een gemiddeld kantoor in Nederland (benchmark uit de Milieubarometer).

		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Gemiddelde kantoor
Elektriciteit bedrijfspand									
Elektriciteitsverbruik per medewerker	kWh/fte	2.215	1.640	1.503	1.314	1.251	1.033	1.645	1.517
Elektriciteitsverbruik per vloeroppervlak	kWh/m ²	53,0	53,6	57,3	55,3	54,3	50,3	72,7	63,4
Brandstof & warmte & koude									
Energie voor verwarming per gebouwinhoud	m ³ gas eq./m ³	2,70	2,90	2,75	2,20	1,92	2,16	2,23	2,67
Energie voor verwarming per medewerker	m ³ gas eq./fte	282	222	180	131	111	111	126	190
Gebouwbonden energie									
WEii = Werkelijke Energieintensiteitsindicator	kWh/m ² GVO	130	136	136	119	110	112	139	149
Gebouwbonden energie per gebouwinhoud	GJ/m ³	0,286	0,295	0,303	0,277	0,263	0,257	0,340	0,286

Energieopwekking									
Zelf opgewekte hernieuwbare elektriciteit	%	3,16	2,91	2,45	2,48	2,34	2,06	2,09	7,67
Aandeel hernieuwbaar in energie gebouw	%	66,8	65,4	68,1	72,0	74,3	70,5	77	3,43
Vervoer									
Brandstof zakelijk wegverkeer per medewerker	liter diesel eq./fte	514	420	241	11,7	41,3	13,2	13,0	77,9
Zakelijke kilometers per medewerker	km/fte	11.277	10.579	9.505	5.331	7.095	9.691	8.393	1.633
Aandeel OV, fiets en lopen in zakelijk verkeer	%								
Aandeel elektrische autokm in zakelijke autokm	%	22,5	33,8	59,5	96,6	91,1	96,6	95,8	
Energieverbruik vervoer	GJ	912	1.071	871	284	447	570	450	
CO ₂ en Compensatie									
Totale CO ₂ -emissie	ton CO ₂	98,8	115	98,9	42,4	53,6	64,4	65,7	
CO ₂ -emissie elektriciteit	ton CO ₂	0	0	0	0	0	0	0	
CO ₂ -emissie brandstoffen en warmte	ton CO ₂	24,5	26,3	25,0	20,0	17,4	21,6	22,2	
CO ₂ -emissie zakelijk verkeer	ton CO ₂	74,3	88,8	73,9	22,4	36,1	42,6	43,3	
CO ₂ -Prestatieladder									
CO ₂ -emissie scope 1 per medewerker	ton CO ₂ /fte	2,05	1,66	1,06	0,284	0,341	0,246	0,270	0,584
CO ₂ -emissie scope 2 & BT per medewerker	ton CO ₂ /fte	0,100	0,176	0,290	0,239	0,300	0,440	0,501	0,922
CO ₂ -emissie scope 1 & 2 & Business Travel	ton CO ₂	98,8	115	98,8	42,3	53,4	64,2	65,6	
CO ₂ -emissie scope 1 & 2 & BT per medewerker	ton CO ₂ /fte	2,15	1,83	1,35	0,523	0,641	0,686	0,771	1,51
CO ₂ -emissie brandstof voor verwarming per gebouwinhoud	kgCO ₂ /m ³	5,09	5,48	5,20	4,15	3,62	4,50	4,63	5,43
CO ₂ zakelijk verkeer met bedrijfswagens per medewerker	ton CO ₂ /fte	1,62	1,41	1,01	0,276	0,432	0,455	0,510	0,146

Figuur 7: Kengetallen Friesland Lease en benchmark

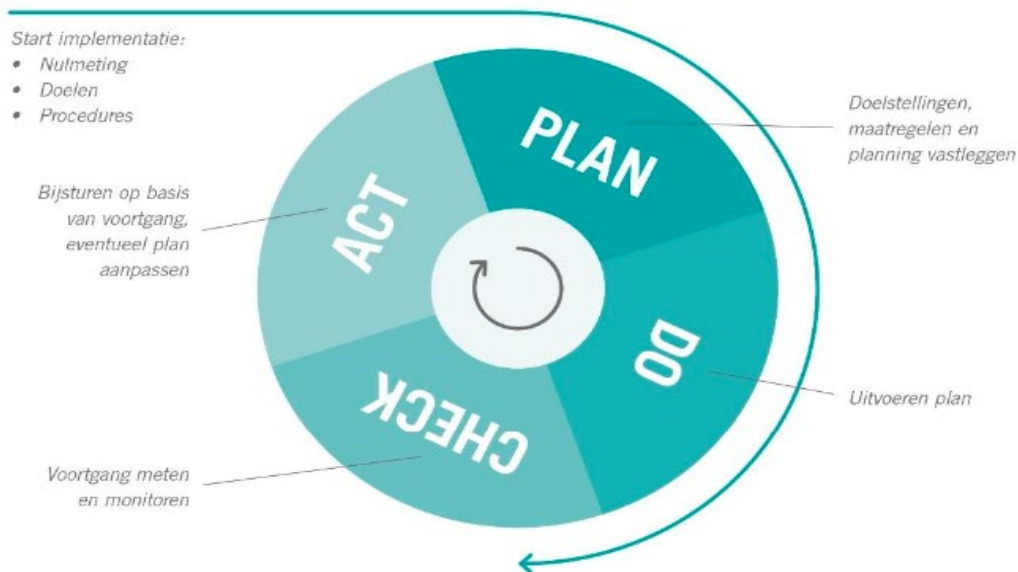
6 CO₂-communicatieplan & Participatie

Het communicatieplan is intern gepubliceerd op Intranet en extern op onze MVO/CO₂ pagina
 Het overzicht van onze participaties is intern gepubliceerd op Intranet en extern op onze MVO/CO₂ pagina.

7 Monitoring en actualisatie

Het CO₂-managementsysteem voorziet in de volgende Plan-Do-Check-Act cyclus:

- We houden de inventaris van energieverbruikers steeds up-to-date. Mutaties worden steeds verwerkt.
- Tijdens het maandelijkse werkoverleg bespreken we de voortgang van de geplande acties en stellen we deze zo nodig bij. Zinnige nieuwe ideeën voor mogelijke maatregelen worden toegevoegd.
- De CO₂-manager vult halfjaarlijks de Milieubarometer in bespreekt de voortgang met de directie. Hiervan wordt een verslag gemaakt.
- Eens per jaar stelt de CO₂-manager een voortgangsrapportage op. Een nader aan te wijzen tweede medewerker voert hierop een interne audit uit, conform de eisen in paragraaf 6.1.1.1 van de Handleiding CO₂-Prestatieladder 3.1
- Het interne auditverslag wordt vastgesteld door middel van een managementbeoordeling conform de eisen in paragraaf 6.1.1.2 van de Handleiding CO₂-Prestatieladder 3.1
- Afhankelijk van de voortgang stellen wij het CO₂-reductieplan zo nodig bij, om de geformuleerde ambitie te behalen. Indien zwaarwegende bedrijfseconomische redenen aanleiding zijn om de ambities naar beneden bij te stellen, dan is dat ook mogelijk. Dit zal dan wel goed worden gemotiveerd en gecommuniceerd met de medewerkers.

8 Bijlagen:

Bijlage 1: Tabel met eisen uit ISO 14064-1:2018

Deze rapportage behandelt de “verplichte” onderwerpen zoals beschreven in paragraaf 9.3.1 van ISO 14064-1:2018. Onderstaande tabel geeft de relatie tussen deze eisen en deze rapportage.

Nr.	Eis	Paragraaf in deze rapportage
a	Beschrijving van de rapporterende organisatie	1.3
b	Verantwoordelijke persoon voor het rapport	1.2
c	Verslagperiode	2.3
d	Documentatie van de organisatorische grenzen	2.1
e	Documentatie van de rapporterende grenzen, inclusief criteria vastgesteld door de organisatie om significante emissies te bepalen	4.1
f	Directe CO ₂ -emissies in ton CO ₂ (andere broeikasgassen naar keuze)	4.2, 4.3
g	Beschrijving hoe biogene CO ₂ -emissies en -verwijderingen worden behandeld in het verslag. De relevante biogene CO ₂ -emissies en verwijderingen afzonderlijk gekwantificeerd	n.v.t.
h	Indien gekwantificeerd, directe CO ₂ -verwijderingen	n.v.t.
i	Uitleg over de uitsluiting van significante GHG-bronnen of -sinks van de kwantificering	n.v.t.
j	Gekwantificeerde indirecte GHG-emissies	4.2, 4.3
k	Referentiejaar	2.3
l	Uitleg van wijziging of herberekening van het referentiejaar of andere historische data. Documentatie van de gevolgen voor de vergelijkbaarheid van zulke herberekeningen	n.v.t.
m	Verwijzing naar of beschrijving van kwantificeringsmethoden en redenen voor de keuze	4.1
n	Uitleg van wijzigingen ten opzichte van eerder gebruikte kwantificeringsmethode	4.1
o	Verwijzing naar documentatie van gebruikte emissie- of -verwijderingsfactoren	4.1
p	Beschrijving van invloed van onzekerheden op de nauwkeurigheid van emissie- en verwijderingsdata	4.1
q	Beschrijving onzekerheidsanalyse en resultaten	4.1
r	Verklaring dat het rapport is opgesteld in overeenstemming met ISO 14064-1	1.1
s	Statement met betrekking tot de verificatie van de emissie-inventaris, inclusief vermelding van de mate van zekerheid	4.1
t	De emissiefactoren (GWP-waarden) gebruikt in de berekening, inclusief de bron. Indien de GWP-waarden niet overeenkomen met het meeste actuele IPCC-rapport, voeg dan de emissiefactoren of database referentie toe, inclusief bron	4.1